četrtek 24. novembra 2022

P9_TA(2022)0421

Izid posodobitve Pogodbe o energetski listini

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 24. novembra 2022 o izidu posodobitve Pogodbe o energetski listini (2022/2934(RSP))

(2023/C 167/10)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju Pogodbe o energetski listini, ki je bila podpisana leta 1994 in je začela veljati leta 1998,

— ob upoštevanju postopka posodobitve Pogodbe o energetski listini, ki se je začel leta 2017, in predloga EU v zvezi s tem,

— ob upoštevanju sporazuma, sprejetega na 21. konferenci pogodbenic Okvirne konvencije OZN o spremembi podnebja 12. decembra 2015 v Parizu (v nadaljnjem besedilu: Pariški sporazum),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 11. decembra 2019 o evropskem zelenem dogovoru (COM(2019)0640),

— ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila) ([1]),

— ob upoštevanju Priporočila Komisije (EU) 2021/1749 z dne 28. septembra 2021 z naslovom Energijska učinkovitost na prvem mestu: od načel do prakse ([2]) in smernic, ki so mu priložene,

— ob upoštevanju Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (v nadaljnjem besedilu: direktiva o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov) ([3]),

— ob upoštevanju Direktive (EU) 2018/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spremembi Direktive 2012/27/EU o energetski učinkovitosti ([4]),

— ob upoštevanju sodne prakse Sodišča Evropske unije, zlasti mnenja 2/15 z dne 16. maja 2017 o sporazumu o prosti trgovini med EU in Republiko Singapur ([5]), sodbe z dne 6. marca 2018 v zadevi C-284/16 (predhodna odločba o zadevi *Slovaška proti Achmea BV*) ([6]), mnenja 1/17 z dne 30. aprila 2019 o celovitem gospodarskem in trgovinskem sporazumu med Kanado ter EU in njenimi državami članicami ([7]), sodbe z dne 2. septembra 2021 v zadevi C-741/19 (predhodna odločba o zadevi *Republika Moldavija proti Komstroy LLC*) ([8]) in sodbe z dne 26. oktobra 2021 v zadevi C-109/20 (predhodna odločba v zadevi *Republika Poljska proti PL Holdings Sàrl*) ([9]),

— ob upoštevanju mandata, ki je bil leta 2017 podeljen delovni skupini III Komisije OZN za mednarodno trgovinsko pravo (UNCITRAL) za delo v zvezi z reformo reševanja sporov med vlagateljem in državo,

([1]) UL L 243, 9.7.2021, str. 1.
([2]) UL L 350, 4.10.2021, str. 9.
([3]) UL L 328, 21.12.2018, str. 82.
([4]) UL L 328, 21.12.2018, str. 210.
([5]) Mnenje z dne 16. maja 2017, EU:C:2017:376.
([6]) Sodba z dne 6. marca 2018, Slovaška proti Achmea BV, C-284/16, EU:C:2018:158.
([7]) Mnenje z dne 30. aprila 2019, EU:C:2019:341.
([8]) Sodba z dne 2. septembra 2021, Republika Moldavija proti Komstroy LLC, C-741/19, EU:C:2021:655.
([9]) Sodba z dne 26. oktobra 2021, Republika Poljska proti PL Holdings Sàrl, C-109/20, EU:C:2021:875.

— ob upoštevanju odločitve Italije, da 1. januarja 2016 odstopi od Pogodbe o energetski listini,

— ob upoštevanju osnutka zakona o prenehanju veljavnosti Pogodbe o energetski listini, ki ga je poljska vlada sprejela 10. avgusta 2022 in ga 25. avgusta 2022 predložila poljskemu parlamentu,

— ob upoštevanju sporočil španske vlade z dne 12. oktobra 2022, nizozemske vlade z dne 19. oktobra 2022, francoske vlade z dne 21. oktobra 2022, slovenske vlade z dne 10. novembra 2022, nemške vlade z dne 11. novembra 2022 in luksemburške vlade z dne 18. novembra 2022, da nameravajo odstopiti od Pogodbe o energetski listini,

— ob upoštevanju Sporazuma o prenehanju dvostranskih pogodb o naložbah med državami članicami Evropske unije, podpisanega 5. maja 2020 ([10]),

— ob upoštevanju svojih zadnjih resolucij, zlasti z dne 23. junija 2022 o prihodnosti mednarodne naložbene politike EU ([11]) in z dne 20. oktobra 2022 o konferenci OZN o podnebnih spremembah leta 2022 v Šarm el Šejku v Egiptu (COP27) ([12]),

— ob upoštevanju dejstva, da v Svetu ni bila dosežena kvalificirana večina za posodobitev Pogodbe o energetski listini kot podlaga za stališče EU na 33. zasedanju konference podpisnic energetske listine,

— ob upoštevanju Sporočila Komisije z dne 5. oktobra 2022 o Sporazumu med državami članicami, Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo o razlagi Pogodbe o energetski listini (COM(2022)0523),

— ob upoštevanju člena 132(2) in 132(4) Poslovnika,

A. ker je Pogodba o energetski listini mednarodni sporazum; ker je bila podpisana decembra 1994 in je začela veljati aprila 1998; ker ima 53 podpisnic in pogodbenic, vključno z Evropsko unijo, Euratomom in vsemi njegovimi državami članicami, razen Italije, ki je izstopila leta 2016; ker EU in njene države članice predstavljajo več kot polovico članic Pogodbe o energetski skupnosti z glasovalno pravico;

B. ker je bil prvotni cilj Pogodbe o energetski listini ustvariti forum za sodelovanje med vzhodom in zahodom na področju energije, zaščite naložb, trgovine in tranzita; ker pogodbene določbe o zaščiti naložb niso bile posodobljene od 90. let prejšnjega stoletja, zato so zastarele v primerjavi z novimi standardi, vzpostavljenimi s prenovljenim pristopom EU k naložbeni politiki; ker do leta 2018 ni bilo nobenih prizadevanj, da bi upoštevali nujnost blažitve podnebnih sprememb in postopnega opuščanja naložb v fosilna goriva;

C. ker imajo države članice okrog 1 500 dvostranskih sporazumov o naložbah, ki so bili ratificirani pred Lizbonsko pogodbo in ki še vedno ščitijo naložbe v fosilna goriva, vključujejo stari model reševanja sporov med vlagateljem in državo ter vsebujejo zastarele določbe in mehanizme, ki niso združljivi z vrednotami in pravnimi načeli EU; ker nobeden od novih mednarodnih sporazumov o naložbah, ki temeljijo na sodobnem pristopu, o katerem se je EU pogajala od začetka veljavnosti Lizbonske pogodbe, ni bil sprejet;

D. ker bo treba za preprečevanje hudih podnebnih kriz in zaščito naše energetske varnosti pospešiti proces postopnega opuščanja fosilnih goriv in opraviti hiter prehod na energijo iz obnovljivih virov;

E. ker je namen evropskega zelenega dogovora odgovoriti na izzive podnebnih sprememb in degradacije okolja; ker morajo k temu cilju prispevati vse politike EU, tudi naložbena;

F. ker je Medvladni panel za podnebne spremembe v svojem poročilu o blaženju podnebnih sprememb za leto 2022, objavljenem aprila 2022, Pogodbo o energetski listini opisal kot resno oviro za blaženje podnebnih sprememb;

([10]) UL L 169, 29.5.2020, str. 1.
([11]) Sprejeta besedila, P9_TA(2022)0268.
([12]) Sprejeta besedila, P9_TA(2022)0373.

četrtek 24. novembra 2022

G. ker je za energetski prehod treba pospešiti svetovne naložbe v čisto energijo in spodbude za evropska energetska podjetja, da vlagajo v energijo iz obnovljivih virov;

H. ker se je zaradi vse večje pravne in politične zaskrbljenosti glede Pogodbe o energetski listini novembra 2018 začel proces posodobitve, ki ga vodijo EU in države članice in ki je osredotočen na standarde za zaščito naložb, pa tudi na omejitev zaščite fosilnih goriv in spodbujanje trajnostnega razvoja; ker je konferenca podpisnic energetske listine 27. novembra 2018 odobrila seznam tem, ki jih je treba posodobiti; ker je Svet Komisiji julija 2019 podelil mandat za pogajanja o posodobitvi Pogodbe o energetski listini; ker je EU maja 2020 predstavila predlog za posodobitev Pogodbe o energetski listini; ker je EU 15. februarja 2021 sekretariatu te pogodbe predložila dopolnilni predlog za obravnavo opredelitve gospodarske dejavnosti v energetskem sektorju, znan tudi kot izjema za fosilna goriva;

I. ker so pogodbenice 24. junija 2022 dosegle načelni dogovor o posodobitvi Pogodbe o energetski listini; ker spremembe Pogodbe vključujejo spremembe standardov Pogodbe o energetski listini za zaščito naložb in sklicevanje na pravico držav, da sprejmejo regulativne ukrepe iz razlogov, kot so varstvo okolja ali podnebni ukrepi;

J. ker pravno besedilo končnega sporazuma še ni bilo uradno objavljeno, kar ni v skladu s stopnjo preglednosti drugih trgovinskih in naložbenih sporazumov EU;

K. ker so Nemčija, Francija, Španija, Nizozemska, Poljska, Slovenija in Luksemburg, ki skupaj predstavljajo več kot 70 % prebivalstva EU, od zaključka pogajanj napovedale, da nameravajo odstopiti od Pogodbe o energetski listini; ker je Italija leta 2016 odstopila od Pogodbe; ker druge države članice še vedno razmišljajo o možnosti, da bi odstopile od Pogodbe;

L. ker v Svetu ni bila dosežena kvalificirana večina za posodobitev Pogodbe kot podlaga za posodobitev na konferenci podpisnic energetske listine; ker je bila zato posodobitev umaknjena z dnevnega reda konference podpisnic energetske listine;

M. ker ima EU toliko glasov, kot ima držav članic, ki so pogodbenice Pogodbe o energetski listini; ker lahko države članice svoje glasovalne pravice uveljavljajo le, če EU ne uveljavlja svoje; ker bi morale države članice EU, ki so pogodbenice Pogodbe o energetski listini, ratifikacijo izvesti v skladu s svojimi nacionalnimi pravili o ratifikaciji in z delitvijo pristojnosti med EU in državami članicami;

N. ker bi moral Parlament odobriti posodobitev Pogodbe o energetski listini, preden bi EU lahko začela začasno uporabljati posodobljeno Pogodbo v skladu s političnimi smernicami Komisije; ker bi moral Parlament odobriti odstop EU od Pogodbe o energetski listini;

O. ker se skrb vzbujajoče število zahtevkov za naložbe nanaša na okoljske ukrepe; ker je več držav, med njimi tudi države članice, toženih strank pred sodiščem zaradi podnebnih politik ali pravičnega prehoda; ker je Pogodba o energetski listini sporazum o zaščiti naložb z največjim številom sporov; ker trenutno poteka več kot 40 arbitražnih postopkov na področju naložb znotraj EU; ker je bilo po podatkih sekretariata energetske listine do 1. junija 2022 na osnovi Pogodbe o energetski listini sproženih vsaj 150 arbitražnih postopkov na področju naložb, od tega tretjina v zvezi z naložbami v fosilna goriva, 70 % pa je arbitražnih postopkov za naložbe znotraj EU;

P. ker je Pogodba o energetski listini trenutno nezdružljiva s temeljnima pogodbama o EU, saj naložbenim sodiščem omogoča razlago in uporabo prava EU, ne da bi uvedla potrebne zaščitne ukrepe, ki bi ohranili regulativno avtonomijo EU, in negativno vpliva na delovanje institucij EU v skladu z ustavnim okvirom EU;

Q. ker je Sodišče Evropske unije v sodbi z dne 6. marca 2018 v zadevi C-284/16 (predhodna odločba v zadevi *Republika Slovaška* proti *Achmea BV*) razsodilo, da so arbitražne klavzule med vlagatelji in državo v mednarodnih sporazumih, sklenjenih med državami članicami, v nasprotju s temeljnima pogodbama o EU in jih zato ni mogoče uporabljati po datumu, ko je zadnja pogodbenica dvostranskega sporazuma o naložbah znotraj EU postala država članica EU; ker je Sodišče Evropske unije ob uporabi istih načel v sodbi z dne 2. septembra 2021 v zadevi C-741/19 (predhodna odločba v zadevi *Republika Moldavija* proti *Komstroy LLC*) razsodilo, da si je treba razlagati, da se člen 26(2)(c) Pogodbe

o energetski listini ne uporablja za spore med državo članico in vlagateljem iz druge države članice v zvezi z naložbo, ki jo je slednji (vlagatelj) izvedel v prvi (državi članici); ker je dobro znano, da se sodbe Sodišča uporabljajo *ex tunc*; ker arbitri pri svojih posvetovanjih niso upoštevali teh sodb Sodišča Evropske unije;

R. ker je EU prevzela vodilno vlogo pri reformi naložbene politike; ker je EU od začetka veljavnosti Lizbonske pogodbe ter na zahtevo Parlamenta in z njegovo podporo sprejela spremenjen model za zaščito naložb, se odločila nadomestiti reševanje sporov med vlagatelji in državo s sistemom sodišč za naložbe, začela pogajanja o večstranskem sodišču za reševanje naložbenih sporov, sprejela zakonodajo za ureditev tujih subvencij, ki izkrivljajo notranji trg, in sprejela zakonodajo za pregled vhodnih neposrednih tujih naložb; ker so to pomembni koraki v pravo smer na poti do posodobljene in trajnostne naložbene politike; ker je treba storiti še veliko več, da bi pri tem programu reform dosegli napredek;

S. ker EU podpira tekoča pogajanja v delovni skupini III Komisije OZN za mednarodno trgovinsko pravo (UNCITRAL) in ustanovitev večstranskega sodišča za naložbe;

1. priznava, da je bila Pogodba o energetski listini deležna ostrih kritik, saj naj bi ovirala prehod na energijo iz obnovljivih virov ter zaščito energetske varnosti v EU in njenih državah članicah; meni, da je trenutna Pogodba o energetski listini zastarel instrument, ki ni več v interesu Evropske unije, zlasti v zvezi s ciljem podnebne nevtralnosti Unije do leta 2050;

2. pozdravlja prizadevanja EU in njenih držav članic za spodbujanje procesa posodobitve Pogodbe o energetski listini; pozdravlja pogajalska prizadevanja Komisije za uskladitev Pogodbe o energetski listini s Pariškim sporazumom v okviru mandata, ki ga je prejela od Sveta, da bi ohranila zmožnosti EU za razvoj političnih ukrepov v skladu s Pariškim sporazumom, cilji evropskega zelenega dogovora in prednostnimi nalogami Evropskega parlamenta;

3. priznava, da so pogajanja o posodobitvi Pogodbe o energetski listini potekala od novembra 2018 na izrecno zahtevo držav članic EU; poudarja, da je za spremembo Pogodbe o energetski listini potrebno soglasje vseh pogodbenic, ki glasujejo na letni konferenci;

4. je zaskrbljen, ker se zdi, da se številne pogodbenice, vključno z industrializiranimi državami z visokim dohodkom ne strinjajo z ambicijami EU na področju posodobitve Pogodbe o energetski listini, blažitve podnebnih sprememb, spodbujanja trajnostnega razvoja in energetskega prehoda, čeprav so vse tudi podpisnice Pariškega sporazuma;

5. poudarja, da končno besedilo posodobljene Pogodbe o energetski listini vključuje elemente pogajalskega mandata, ki ga je prejela Komisija, ni usklajeno s Pariškim sporazumom, evropskimi podnebnimi pravili in cilji evropskega zelenega dogovora ter ni v skladu s cilji Parlamenta, določenimi v njegovi resoluciji z dne 23. junija 2022 o prihodnosti mednarodne naložbene politike EU, vključno s takojšnjo prepovedjo vlagateljem v fosilna goriva, da bi pogodbenice tožili zaradi izvajanja politik za postopno opuščanje fosilnih goriv v skladu s svojimi mednarodnimi zavezami, znatnim skrajšanjem časovnega okvira za postopno odpravo zaščite obstoječih naložb v fosilna goriva, in odpravo mehanizma za reševanja sporov med vlagatelji in državo; poudarja, da je Parlament izrazil stališče, da EU in njene države članice ne bi smele podpisati ali ratificirati pogodb o zaščiti naložb, ki vključujejo mehanizem za reševanje sporov med vlagateljem in državo; poudarja, da bi se lahko večstransko sodišče za naložbe neposredno uporabljalo za vse veljavne dvo- in večstranske sporazume o naložbah, vključno s Pogodbo o energetski listini, in sicer tistih držav, ki bodo k takšnemu sodišču pristopile;

6. pozdravlja namero EU in Združenega kraljestva, da naložbe v fosilna goriva izločita iz zaščite v okviru Pogodbe o energetski listini; pozdravlja dejstvo, da naj bi v EU in njenih državah članicah večini novih naložb v fosilna goriva zaščita potekla 15. avgusta 2023;

7. ugotavlja, da se v posodobljenem predlogu Pogodbe o energetski listini ohranja zaščita obstoječih naložb v fosilna goriva za 10 let; ugotavlja, da bi lahko to desetletno obdobje začelo veljati od začetka veljavnosti posodobljene Pogodbe o energetski listini, tj. od 15. avgusta 2023, če bi se EU, njene države članice in druge pogodbenice strinjale z začasno uporabo sporazuma, sicer pa šele po ratifikaciji v treh četrtinah pogodbenic, si čimer bi se zaščita naložb v fosilna goriva podaljšala za obdobje skoraj 20 let, ki je določeno v samoderogacijski klavzuli Pogodbe o energetski listini; ugotavlja, da je v posodobljeni pogodbi določeno leto 2040 kot presečni datum, do katerega naložbe v fosilna goriva ne bodo več zaščitene, če se bodo pogodbenice odločile za izvzetje; je zelo zaskrbljen, da je ta časovni okvir v nasprotju s sedanjim

znanjem o tem, kakšna hitrost postopnega opuščanja fosilnih goriv je potrebna za omejitev globalnega segrevanja na 1,5 °C nad predindustrijsko ravnjo in da bo to negativno vplivalo na podnebne cilje EU; želi spomniti, da je Parlament izrazil stališče, da bi morali s Pogodbo o energetski listini vlagateljem v fosilna goriva nemudoma prepovedati, da bi pogodbenice tožili, ker izvajajo politike za postopno opustitev fosilnih goriv v skladu z zavezami iz Pariškega sporazuma; ugotavlja, da opredelitev obstoječih naložb zajema projekte v fazi iskanja surovin in njihovo morebitno prihodnje izkoriščanje;

8. obžaluje, ker je v okviru posodobljene Pogodbe o energetski listini večina pogodbenic do nadaljnjega ohranila zaščito vlagateljev v fosilna goriva;

9. poudarja, da se lahko posodobljena Pogodba o energetski listini uporabi kot podlaga za nove zahteve šele po začetku njene polne veljavnosti ali če država gostiteljica vlagatelja in tožena država začasno uporabita posodobljeno Pogodbo o energetski listini; globoko obžaluje, da te razmere ustvarjajo nejasnost, kar povzroča razdrobljeno izvajanje in zamude ter grozi, se bo podaljšala uporaba nereformirane pogodbe o energetski listini;

10. pozdravlja, da se v posodobljeno Pogodbo o energetski listini vključijo nove določbe o njenem razlaganju, zlasti določbe o pravici do urejanja v interesu legitimnih ciljev javne politike, velika potreba po učinkovitem boju proti podnebnim spremembam, pravice in obveznosti pogodbenic v okviru večstranskih okoljskih sporazumov in sporazumov o delu, vključno s Pariškim sporazumom, njihova zavezanost spodbujanju energetskih naložb na način, ki bi prispeval k trajnostnemu razvoju in odgovornemu poslovanju, ter odgovorno poslovno ravnanje; je seznanjen z vključitvijo spravnega mehanizma na podlagi sprave za reševanje sporov v zvezi s trajnostnim razvojem;

11. opozarja na svoje stališče, da EU in njene države članice ne bi smele podpisati ali ratificirati pogodb o zaščiti naložb, ki vključujejo mehanizem za reševanje sporov med vlagateljem in državo; obžaluje, da se v posodobljeni Pogodbi o energetski listini ohranja zastarel mehanizem za reševanje sporov in poudarja, da obstaja veliko dokazov, da arbitri za naložbe ne upoštevajo namere držav, da zaščitijo cilje javne politike, zlasti ko gre za postopno opuščanje fosilnih goriv ali varstvo okolja;

12. podpira potekajoča pogajanja v delovni skupini III Komisije OZN za mednarodno trgovinsko pravo (UNCITRAL), v katerih si EU in njene države članice prizadevajo za ustanovitev večstranskega sodišča za naložbe, ki bi lahko postalo pristojni organ za reševanje mednarodnih naložbenih sporov; poudarja, da se bo večstransko sodišče za naložbe, če bo ustanovljeno, neposredno uporabljalo za vse veljavne dvo- in večstranske sporazume o naložbah, vključno s Pogodbo o energetski listini, in sicer tistih držav, ki bodo k takšnemu sodišču pristopile; opozarja, da bo v skladu s členom 30(3) Dunajske konvencije o pogodbenem pravu iz leta 1969 sistem večstranskega sodišča za naložbe imel prednost pred mehanizmi reševanja sporov med vlagateljem in državo za tiste države, ki bodo k takšnemu sodišču pristopile; poziva Komisijo, naj čim prej uspešno zaključi pogajanja delovne skupine III Komisije OZN za mednarodno trgovinsko pravo (UNCITRAL);

13. poziva Komisijo, naj izrecno podpre, tudi v okviru procesa UNICITRAL in njegovih rezultatov, mehanizem, s katerim lahko države učinkovito umaknejo soglasje za reševanje sporov med vlagatelji in državo iz svojih pogodb ali prekinejo svoje pogodbe;

14. izraža zaskrbljenost, ker v posodobljenem besedilu ni sprememb 20-letne samoderogacijske klavzule po odstopu od Pogodbe, ter obžaluje, da to ni bilo vključeno v pogajalski mandat EU, tako da države, ki ostajajo pogodbenice Pogodbe o energetski listini, še vedno nimajo možnosti za preprost odstop od pogodbe v primeru, da bi arbitri še naprej omejevali njihovo zmožnost sprejemanja zakonodaje; poudarja, da bi za pogodbenice, ki odstopijo od Pogodbe o energetski listini, veljala 20-letna samoderogacijska klavzula, pri čemer bi bile vse obstoječe naložbe, ki niso zajete v medsebojnem sporazumu, še naprej zaščitene v skladu s pravili iz neposodobljene Pogodbe o energetski listini; vendar pozdravlja dejstvo, da se zaščita za vse nove naložbe konča takoj po odstopu; ugotavlja, da v skladu s posodobljeno Pogodbo o energetski listini nove naložbe v fosilna goriva od 15. avgusta 2023 ne bodo več zaščitene;

15. obžaluje, da posodobljena Pogodba o energetski listini ne obravnava kritičnega vprašanja tehnik vrednotenja, ki omogočajo dodelitev nadomestil, ki močno presegajo vložene zneske; ugotavlja, da predlagane spremembe določb o odškodninah ne bi imele velikega učinka, saj arbitri pojem „izgube“ običajno razlagajo zelo široko, vključno s pričakovanimi prihodnjimi dobički; ugotavlja, da so te metode zelo sporne zaradi zelo širokega polja proste presoje in zanašanja na izredno zapletene in špekulativne predpostavke;

16. pozdravlja pojasnitev Sodišča, da se določbe o reševanju sporov med vlagatelji in državo v Pogodbi o energetski listini ne uporabljajo, kadar gre za spore znotraj EU, ter vključitev načela v posodobljeno Pogodbo o energetski listini, da se določbe o reševanju sporov med vlagatelji in državo ne uporabljajo za člane iste organizacije za regionalno gospodarsko povezovanje; vendar je zaskrbljen zaradi možnosti, da se lahko arbitri še vedno odločijo za reševanje sporov znotraj EU in da se zadeve na podlagi pravil Mednarodnega centra za reševanje investicijskih sporov še vedno izvršujejo na sodiščih tretjih držav; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da sodba v zadevi Achmea arbitrov ni odvrnila od nadaljnjega obravnavanja naložbenih sporov znotraj EU in da sodbo še naprej ignorirajo; pozdravlja osnutek Komisije za medsebojni sporazum, v katerem je pojasnjeno, da se Pogodba o energetski listini in njena samoderogacijska klavzula ne uporabljata in se nikoli nista uporabljali znotraj EU; poziva vse države članice, naj tovrstne sporazume čim prej ratificirajo; poziva Komisijo, naj stopi v stik s partnerskimi državami in predlaga drugi sporazum, ki bi pogodbenicam Pogodbe o energetski listini, ki niso članice EU in želijo odstopiti, omogočil odpravo samoderogacijske klavzule po načelu vzajemnosti;

17. ugotavlja, da posodobitev Pogodbe o energetski listini ne uživa podpore kvalificirane večine držav članic EU, zato so prizadevanja za posodobitev propadla; meni, da niti EU niti njene države članice ne morejo ostati pogodbenice sedanje Pogodbe o energetski listini, ker je nezdružljiva s pravom in politično usmeritvijo EU;

18. želi spomniti, da je Parlament pozval Komisijo in države članice, naj začnejo pripravljati usklajen odstop od Pogodbe o energetski listini in sporazum, s katerim se med pogodbenicami, ki na to pristanejo, izključi uporaba samoderogacijske klavzule; opozarja, da lahko EU posodobljeno Pogodbo o energetski listini ratificira le s končnim soglasjem Parlamenta in da bo Parlament upošteval svoja prejšnja stališča in pomanjkljivosti posodobitve, če bo pozvan, naj izda soglasje; meni, da bo Parlament podprl odstop EU od Pogodbe o energetski listini, ko bo zaprošen za soglasje;

19. pozdravlja napoved poljske, španske, nizozemske, francoske, slovenske, nemške in luksemburške vlade, da nameravajo odstopiti od Pogodbe o energetski listini, ter ugotavlja, da je bila ta odločitev v večini primerov sprejeta na podlagi izida postopka posodobitve;

20. poudarja, da moramo usklajeno sodelovati, da bi imeli boljši položaj v pogajanjih o odstopu, omejili negativne učinke samoderogacijske klavzule ter uspešno preprečevali spore znotraj EU; poziva Komisijo, naj nemudoma sproži postopek za usklajen odstop EU od Pogodbe o energetski listini, Svet pa, naj ta predlog podpre; meni, da je to najboljša možnost, da EU doseže svoje podnebne ambicije in prepreči, da bi Pogodba o energetski listini dodatno ogrozila ambicije EU na področju podnebja in energetske varnosti;

21. poudarja, da se Komisija ni ne ustrezno pripravila usklajenega odstopa niti o njem ni posredovala informacij, čeprav je Parlament od začetka pogajanj o posodobitvi to večkrat zahteval, kot alternativo v primeru nezadovoljivega rezultata ali neuspeha postopka posodobitve;

22. opozarja na pomanjkanje skladnosti med stališči nekaterih držav članic o Pogodbi o energetski listini in njihovimi bilateralnimi investicijskimi pogodbami, ki še vedno ščitijo naložbe v fosilna goriva in vsebujejo zastarele določbe, ki so v nasprotju s cilji in vrednotami EU;

23. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, vladam in parlamentom držav članic, sekretariatu Pogodbe o energetski listini ter vladam držav članic Pogodbe o energetski listini.